گوتاری پیاوانی ئایینی تێکەڵەیەك لەجەهل و تەشهیر و تەکفیر

♦ سەروەر عەبدولڕەحمان پێنجوێنی

بەشی شەشەم

کەسێتیە ئیسلامیەکان

لەم بەشە و بەشی داهاتودا کورتە باسێك لەسەر کەسێتیە ئیسلامیەکان و کۆمەڵگای ئیسلامی (ی میسالی!) دەخەینەڕو، چونکە مەلاکانی (یەکێتیی زانایان) زۆر بێباکانە وتویانە هەرچی من دەیڵێم چەواشەکاریە و پێویستیش ناکات خۆم ماندو بکەم بە باسکردنی ئەو باسانە چونکە ئەوان (مەلاکان و مامۆستایانی ئایینی) هەمو شتێکیان بۆ خەڵك باس کردوە..

دەڵێن " مێژوی موسوڵمانان ئەوەندە ئاشکرا و ڕونە کە هەمو شتێك تۆمار کراوە، نەك سەروەر ئاشکرای بکات..''، هەروەها دەڵێن " هەر کارێکی سەلبی لە مێژوی ئیسلامیدا کرابێت تۆمار کراوە و نوسراوەتەوە، ئیتر پێویست ناکات سەروەر خۆی عەزێت بدات و بیەوێت شتێکی تازە ئاشکرا بکات''، و دەڵێن "هەمو شتێك لە مێژوی تۆمارکراوی ئیسلامدا گەیەنراوە و ئەوەی سەروەر دەیکات تەنها تەشهیر و چەواشەکاریە و هیچی تر''، هەروەها دەڵێن "هەمو ئەو ستەم و کارە نەشیاوانەی دوای خەلیفە ڕاشیدەکان کراون هەمویان لەلایەن موسوڵمانانەوە تۆمار کراون بەبێ سڵەمینەوە لەوەی ئەوە ئیسلامی پێ جوان دەبێت یان ناشیرین، نەك ئەوە داهێنان و دۆزینەوەی سەروەر و شازین و هاوبیرەکانیان بێت'' ، ئینجا ڕوبەڕوی من دەڵێن " پێویست ناکات ئەوەندە خۆت ڕەش‌وشین و تەنگەتاو بکەیت و کاتی خۆت بەفیڕۆ بدەیت و بتەوێت شتێك باس بکەیت کە دەمێکە باس کراوە'' و دەڵێن "ئەوەی تۆ دەرخستنی ڕاستی نیە بەڵکو چەواشەکردنی ڕاستییەکی باسکراوە'' . ئینجا نمونە بە هەندێك ڕوداوی لاوەکی دەهێنەوە وەکو بەڵگەیەك لەسەر ئەوەی مێژوی ئیسلامی هەمو سەلبیاتێکی موسوڵمانانی گەیاندوە: "قورئان باس ژیانی تایبەتیی پێغەمبەری کردوە و باسی کێشە خێزانیەکانی ناومالی پێغەمبەری کردوە''، "یەك جار پێغەمبەر بڕیاری کارێکی دا بەبێ ئەوەی بڵێت (إن شاء الله)، قورئان ئەوەی تۆمار کرد و بۆی ڕاست کردەوە''، "جارێك پێغەمبەر ڕوی لە نابینایەك گرژ کرد قورئان سەرزەنشتی کرد و ئەوەی تۆمار کردوە''، "یەك جار پێغەمبەر ویستی لەگەڵ سەرمایەدارەکانی مەککەدا بەتایبەتی و بەجیا لە موسوڵمانە هەژارەکان دابنیشێت و مەجلیسی تایبەتی بۆ ئەو سەرمایەدارانە بگرێت کە هەژارەکان ڕێگەیان نەدرێت، قورئان ئەو ویستەی ڕەتکردەوە و ئەوەیشی تۆمار کردوە''، ئینجا "جارێك لە سەردەمی ئەبو بەکر(!)دا ژنێك لە شەڕدا کوژرا، ئەبو بەکر(!) بەو کارە زۆر تورە بو و ئەوانەی تەمێ کرد کە ئەو کارەیان کردوە'' ، "جارێك صەحابییەك کەسێك دەکوژێت دوای ئەوەی ئەو کەسە لەترساندا شایەتمان دەهێنێت، پێغەمبەر زۆر سەرزەنشتی دەکات و دەڵێت (تۆ دڵیت لەت کرد؟)''، "جارێك فەرمانڕەوایەکی موسوڵمان لەسەر باج کۆمەڵێك مرۆڤی ئەشکەنجە داوە بە ڕاگرتیان لەبەر خۆردا و ڕۆنیش کراوە بە سەریاندا، ئیتر صەحابییەك بەناوی هیشامی کوڕی حەکیم بەپێی فەرمودەی پێغەمبەر ئەو ئەشکەنجەدانە ڕەت دەکاتەوە تا فەرمانڕەوا موسوڵمانەکە دەستی لێ هەڵ دەگرێت''، "حەدیسەکان باسی ئەو ژن و پیاوانەی سەردەمی پێغەمبەر دەکەن کە توشی زینا بون، وەکو ماعیز و ژنە غامیدیەکە''، "سەرچاوە ئیسلامیەکان ئەوەیان تۆمار کردوە کە لە کۆمەڵگای ئیسلامیی سەردەمی پێغەمبەردا دزی کراوە، و کەس‌وکاری دزەکە تکایان لە پێغەمبەر کردوە دەستی دزەکە نەبڕدرێتەوە، ئەویش وتویەتی: سوێند بە خوا ئەگەر فاتیمەی کچم دزی بکات دەستی دەبڕمەوە''، "سەرچاوە ئیسلامیەکان و مامۆستایانی ئایینی باسی ئەوەیان کردوە، کە لە کۆمەڵگای ئیسلامیی سەردەمی عومەردا، داکێك کچەکەی هان دەدات ئاو بکاتە شیرەوە تا زۆر بێت، بەڵام کچەکە ئامادە نابێت و دەڵێت: ئەگەر عومەر ئاگای لێی نیە خوای عومەر ئاگای لێیەتی''، " سەرچاوە ئیسلامیەکان و مامۆستایانی ئایینی باسی ئەوەیان کردوە کە لە سەردەمانی ئیسلامیی زودا مەیخۆر هەبوە کە لە ماڵی خۆیدا خواردویەتیەوە، جارێك عومەر غافڵگیرانە دەچێتە ماڵی مەیخۆرێکەوە، کابرایش بە عومەر دەڵێت: من جارێك سەرپێچیم کردوە بەڵام تۆ سێ جار: سیخوڕیت بەسەرەوە کردوم و، لە دەرگات نەدا و، لە دەرگاوە نەهاتیتە ژورەوە. ئیتر عومەر وازی لە کابرا هێنا و ئامۆژگاریی کرد کە واز لە مەیخۆری بهێنێت". ئینجا لە کۆتایی ئەم نمونانەدا و وەکو ئەوەی ئەوان هەمو شتێکیان باس کردبێت، نوسیویانە: "جا نازانین سەروەر پێنجوێنی دەیەوێت چی لە خەڵك حاڵی بکات کە تا ئێستا زانایانی ئایینی بە خەڵکی موسوڵمانیان نەوتوە"!

ئەمانە ئەو نمونانەن کە بە بۆچونی مەلاکان باسکردنیان دەبێتە باسکردنی هەمو شتێك و هەمو عەیب و فەزیحەتێکی مێژوی ئیسلامی و، گوایە مەلاکان پێیان بە جەرگی خۆیاندا ناوە هەتا ئەمانەیان باس کردوە و، گوایە بەم نمونانە هیچیان نەهێشتوەتەوە و هەمو شتێکیان درکاندوە. بەم پێیەش وا لە خوێنەر دەگەیەنن کە مەلاکان هەمو شتێکیان بۆ خەڵك باس کردوە.

هەرچەند من لە بەشەکانی ڕابردودا سەلماندم کە مەلاکان خۆیشیان ئاگایان لە هەمو لایەنێکی مێژوی ئیسلامی و ژیانی پێغەمبەر نیە و دەنگوباسی گەلێك ڕوداو و عەیب و فەزیحەتیان هەر نەبینیوە و نەبیستوە.. بەڵام سەرباری ئەوە لێرەدا چەند تێبینییەك دەخەمەڕو:

١. ئێمە مەبەستمان سەرچاوە کۆنەکان نیە، مەبەستمان ئەو قسەوباسە پاڵفتەکراو و کورتکراو و جوانکراو و بێگرێ‌وگۆڵەیە کە مەلاکان و ڕۆشنبیر و بانگخوازە ئیسلامیەکان ئێستە بۆ خەڵکی باس دەکەن. کاتی خۆی هەمو شتێك باس کراوە و ئێمە سوپاسی ئەو نوسەرە کۆنانە دەکەین، بەڵام ئەوە مەلاکان و ڕۆشنبیرە ئیسلامیەکانی ئێستەن کە ئاگاییان لە زۆر شت نیە و ئەگەر شتێکیش بزانن نایدرکێنن بۆ ئەوەی گومان بۆ خەڵك دروست نەبێت و خەڵك توشی سەرسامی و پەشیمانی نەبن. بەڵام ئایا کۆنەکان بۆچی هەمو شتێکیان باس کردوە؟ وەڵامەکەی ئاشکرایە: ئەوانە لە سەردەمی دەسەڵاتی ئیسلامیدا بون کە شمشێر بەسەر ملی خەڵکەوە بوە و کەس نەیتوانیوە گومان دروست بکات و ناڕەزایی دەربڕێت، ئەوەیان بە خەیاڵدا نەهاتوە کە ڕۆژێك لە ڕۆژان ئەو شمشێرە نامێنێت و دەمێنێتەوە تەنها شمشێرە تەختینەکەی مەلا کە کەس ناترسێنێت و توانای بریندارکردنی کەسی نیە! بۆیە ئێستە هەمو گێڕانەوەیەکی ئیسلامی هەزار و یەك حسابی بۆ دەکرێت و گەلێك نهێنیی ژیانی پێغەمبەر و مێژوی ئیسلامیی لێ دەردەهێنرێت، بەڵام کۆنەکان حسابیان بۆ ڕۆژێکی وەك ئەمڕۆ نەکردوە.. هۆکار و پاڵنەرێکی دوەمیش ئەوەیە کە کۆنەکان خۆیان ڕۆڵەی هەمان کولتور و قۆناغی ژیاری بون، بۆ نمونە: کاتێك باسی تاڵانکردن و قەتڵوعامی خەڵك کراوە لەلایەن پێغەمبەر و موسوڵمانەکانەوە، ئەو نوسەرە کۆنانە خۆیشیان باوەڕیان بەو تاڵانکردن و قەتڵوعامە هەبوە، خۆیشیان سەر بە کولتوری تاڵانکردن و قەتڵوعام بون. بۆیە لای ئەوان ئەو هەواڵ و دەنگوباسانە ئاسایی بون و مایەی وروژاندنی گومان و کێشە نەبون، ئیتر حسابیان بۆ ئەوە نەکردوە کە ڕۆژێك لە ڕۆژان بیرکردنەوەی خەڵك دەگۆڕێت و پێناسەی (ڕەوشت) و (چاکەکاری) و هەتاکو (مرۆڤ) و (هاوڵاتی) و مافەکانیان دەگۆڕێت، بە گۆڕان و گەشەکردنی کۆمەڵگا. ئێستە کە بەها و پێناسەکان و کۆمەڵگا بەگشتی گۆڕاون، زۆر ڕوداوی مێژوی ئیسلامیی ڕابردو هەن کە موسوڵمان ئیحراج دەکەن، لەبەر ئەوە بێدەنگی لێ دەکرێت، بە شێوەیەك کە زۆربەی هەرەزۆری خەڵك هەر دەنگوباسەکەی نابیستن و مەلاکان خۆشیان ڕەنگە نەیزانن..

٢. ئەو نمونانەی کە مەلاکان بەتایبەتی هەڵیان بژاردون و بۆ ئێمەیان هێناونەتەوە، هەمویان لەو نمونانەن کە باسکردنیان تا ڕادەیەکی زۆر ئاساییە، چونکە ئەو نمونانە کە کارێکی سەلبی دەدەنە پاڵ موسوڵمانێك، زۆربەیان پەیوەندییان بە موسوڵمانێکی لاوەکیەوە هەیە کە هیچ پیرۆزییەکیان نیە و ڕەنگە هەر ناویشیان نەهاتبێت (وەکو: کچ و دایکەکەی سەردەمی عومەر، مەیخۆرەکەی سەردەمی عومەر، ژنە مەخزومیەکەی سەردەمی پێغەمبەر [بەپێی بەشێك لە سەرچاوەکان، ناوی "فاتیمەی کچی ئەلئەسوەدی کوڕی عەبدولئەسەد" بوە، بەڵام زۆر بە دەگمەن ناوی دەهێنرێت] کە دزیی کردبو، ئەو کەسانەی کە لە سەردەمی ئەبو بەکر(!)دا لە شەڕدا ژنێکیان کوشتبو)، یان ناویان هاتوە بەڵام کەسایەتیی لاوەکین و پیرۆز نین (وەکو: ئوسامەی کوڕی زەید کە پیاوێکی لە جەنگدا کوشتوە دوای ئەوەی کە شایەتمانی هێناوە، عومەیری کوڕی سەعیدی ئەنصاری کە ئەمیری فەلەستین بوە و لەژێر دەسەڵاتی ئەودا چەند کەسێکی نەبەطی لەسەر سەرانە ئەشکەنجە دراون، ماعیزی کوڕی مالیك کە پیاوێکی موسوڵمانی سەردەمی پێغەمبەر بوە هەروەها ژنێکی موسوڵمان لە خێڵی غامیدە بە ناوی "سوبەیعە" زینایان کردوە و پێغەمبەریش - بەپێی سەرچاوەکان - ڕەجمی کردون)، بەڵام ئێمە مەبەستمان کەسە گەورە و پیرۆزەکانە. مەبەستمان خودی پێغەمبەر و عومەر و عوسمان و عەلیە (ئەمانە کە موسوڵمان ڕازی نیە وێنەیشیان بکێشرێت). کاتێکیش مەلاکان لەسەر چیرۆکەکەی (ئوم قیرفە) هیچیان نەوتوە مەسەلەکە ئەوەیە دارشتنەکەی من لەوێدا ناوی پێغەمبەری تێدا نیە، تەنها ناوی زەیدی کوڕی حاریسەی تێدا هاتوە، بەڵام لە بەشی داهاتودا درێژەی باسەکە ڕون دەکەینەوە.

یان ئەو کەسانە ناویان هاتوە و کەسێتیی پیرۆزیشن بەڵام کارەکە هەڵەیەکی سادە بوە و زو ڕاست کراوەتەوە (وەکو: پێغەمبەر جارێك وتنی "إن شاء الله" ی لەبیر چوە! هەر پێغەمبەر جارێك ڕوی لە نابینایەك [عەبدوڵڵای کوڕی ئوم مەکتوم] گرژ کردوە کە ئاشکرایە ئەو کەسە ڕوگرژیەکەیشی نەبینیوە و هەستی پێ نەکردوە! هەر پێغەمبەر جارێك ویستویەتی [تەنها ویستویەتی] مەجلیس بۆ سەرمایەدارەکان جیا بکاتەوە و نەیشی کردوە بەڕاست)، باسکردنی ئەم شتە بچوکانە و ئەم نەرمە هەڵانەی پێغەمبەر لەلایەن مەلاکانەوە لەخۆیدا بۆ ڕێگەونکردن و شاردنەوەی هەڵە گەورەکانە، ئەو هەڵانەی کە هەرگیز ڕاست نەکراونەتەوە و تا ئێستاش موسوڵمان داکۆکییان لێ دەکات و بە هەڵەیان نازانێت، هەتاکو ئەم مەلایانەی (یەکێتیی زانایان) یش داکۆکیی لە - بۆ نمونە - قەتڵوعامی بەنو قوریزە دەکەن، یان پاساوی لاواز و پێکەنیناوی بۆ فرەژنیی زیاد لە چواری پێغەمبەر دەهێننەوە. ئێمە باسی ئەو هەڵانە دەکەین کە موسوڵمان خۆی بە هەڵەیان نازانێت، نەك ئەوەی جارێك پێغەمبەر وتنی (إن شاء الله) ی لەبیر چوبێت یان ڕوی لە نابینایەك گرژ کردبێت یان ویستبێتی مامەڵەی جیاواز لەگەڵ سەرمایەدارەکاندا بکات! یان کاتێك مەلاکان باسی کێشە خێزانیەکانی پێغەمبەریان کردوە بە نمونە و بەڵگەی ئەوەی کە هەمو شتێك و هەمو لایەنێکی سەلبی تۆمار کراوە، تەنها باسی ئەوەیان کردوە کە "ژنەکانی جارجارێك دەمەبۆڵەیان هەبوە و بەوە ئازاریان داوە و داواکاریی خانو و کەلوپەلی باش و خشڵ و ئاڵتونیان لێی هەبوە، ئەمانەش هەمویان تۆمار کراون"، ڕاستە ئەمانە هەمویان و زیاتریش تۆمار کراون بەڵام ئێوە مەلاکان چیتان لەمانە باس کردوە؟ ئایا باسی ئەوەتان کردوە کاتێك (سەودە) ی ژنی (کە ڕاستەوخۆ دوای خەدیجە هێناوێتی و هەمو ژنەکانی تری بەسەر ئەودا هێناوە) کەمێك دەچێتە تەمەنەوە و جوانییەکی وایشی نەبوە و نەختێك جەستەی ناقۆڵا بوە، پێغەمبەر ویستویەتی تەڵاقی بدات و ئەویش ناچار دەستی لە بەشە ژن‌ومێردایەتیەکەی (شەوەکەی خۆی) هەڵ گرت و دای بە عائیشە؟! ئەی ئایا ئاگاییتان لەوە هەیە (نالێم ئایا باستان کردوە) کە ژنەکانی پێغەمبەر بێزار دەبن لەوەی کە پێغەمبەر بایەخی تایبەتی دەدات بە عائیشە و دادپەروەرانە ناجوڵێتەوە لەگەڵیاندا، ئیتر (فاتیمە) یان ناردوە بۆ لای تا پێی بڵێت "ژنەکانت داوات لێ دەکەن دادپەروەر بیت و کچەکەی ئەبو بەکر فەزڵ نەدەیت بەسەریاندا" (إن نساءك ينشدنك العدل في بنت أبي بكر)، پێغەمبەریش وەڵامی فاتیمەی داوەتەوە و وتویەتی "کچۆڵە! تۆ ئەوەت پێ خۆش نیە کە من پێم خۆشە؟"، ئەویش ناچار دەڵێت "با، پێم خۆشە"، و دەڕواتەوە، ئینجا (زینەبی کچی جەحش) دەنێرن، زینەب هەمان قسەی دایەوە بەڕویدا [بەپێی بەشێك لە سەرچاوەکان، ناوی "فاتیمەی کچی ئەلئەسوەدی کوڕی عەبدولئەسەد" بوە، بەڵام زۆر بە دەگمەن ناوی دەهێنرێت] کە دزیی کردبو، ئەو کەسانەی کە لە سەردەمی ئەبو بەکر(!)دا لە شەڕدا ژنێکیان کوشتبو)، یان ناویان هاتوە بەڵام کەسایەتیی لاوەکین و پیرۆز نین (وەکو: ئوسامەی کوڕی زەید کە پیاوێکی لە جەنگدا کوشتوە دوای ئەوەی کە شایەتمانی هێناوە، عومەیری کوڕی سەعیدی ئەنصاری کە ئەمیری فەلەستین بوە و لەژێر دەسەڵاتی ئەودا چەند کەسێکی نەبەطی لەسەر سەرانە ئەشکەنجە دراون، ماعیزی کوڕی مالیك کە پیاوێکی موسوڵمانی سەردەمی پێغەمبەر بوە هەروەها ژنێکی موسوڵمان لە خێڵی غامیدە بە ناوی "سوبەیعە" زینایان کردوە و پێغەمبەریش وەکو تەماشاکەرێك ئامادە بوە و دواتر هەمو ژن‌ومنداڵەکانیش کراون بە کۆیلە و فرۆشراون؟ چ مەلایەك باسی غافڵکوژیەکانی پێغەمبەر بۆ خەڵك دەکات؟ چ مەلایەك ئەوە بۆ خەڵك دەگێڕێتەوە کە پێغەمبەر جگە لە پیاو چەند ژنیشی کوشتوە لەسەر ئەوەی بە شیعر هەجوی کردوە؟ یان چ مەلایەك شێوازی مارەکردنی ژنەکانی پێغەمبەر و بەتایەتی زەماوەندی عائیشە وەکو خۆی بۆ خەڵك دەگێڕێتەوە؟ چ مەلایەك باسی کارە نەشیاوەکانی خالیدی کوڕی وەلید و گەندەڵیەکانی عوسمانی کوڕی عەففان دەکات؟ کەی ئێوە مەلاکان باسی ئەوەتان بۆ خەڵك کردوە کە - بەپێی سەرچاوە ئیسلامیەکان - عائیشە ئەو ڕۆژەیش کە کراوە بە بوك خەریکی یاریکردن بوە وەکو منداڵێك و دوای گواستنەوەیشی هێشتا یاریی بە بوکەڵە کردوە؟! ئەی ئایا باسی ئەوە دەکەن کە ئەبو بەکر ئەو خوازبێنیەی پێغەمبەری پێ سەیر و چاوەڕواننەکراو بوە و بیانوی هێناوەتەوە بەوەی کە ئەوان بران و عائیشە بۆ ئەو ناشێت؟ نەخێر ئەوە باس ناکەن، تەنها ئەوە باس دەکەن بۆ خەڵك کە گوایە پێغەمبەر لەلایەن جیبریل(!) ـەوە ڕێنمایی کراوە بۆ مارەکردنی عائیشە!! ئەی ئایا حەقیقەتی (حیجاب) بۆ خەڵك باس دەکەن و تایبەتبونی بە ژنەکانی پێغەمبەرەوە ڕون دەکەنەوە؟ یان ئایا شێوازی هاتنەکایەی یاسای (بالاپۆشی) لە ئیسلامدا بۆ خەڵك ڕون دەکەنەوە و باسی ئەوە دەکەن کە تەنها تایبەت بوە بە ئافرەتی ئازادەوە و ئافرەتی کۆیلە بۆی نەبوە بەو شێوەیە خۆی داپۆشێت و قژی [لە دەرەوەیش] و مەمکی [لە حاڵەتی خزمەتکردندا] دیار بون و (عەورەت) ی تەنها بە (نێوانی ناوك و ئەژنۆ) ی پێناسە کراوە؟!

٣. مەبەستی ئەو چیرۆکانە تۆمارکردنی هەڵەیەك نیە بەڵکو باسی ڕاستکردنەوەی هەڵەکە و هەندێك مەبەستی ترە، بۆ نمونە: ئەو نەرمە هەڵانەی پێغەمبەر کە باس کراون هەمویان ناڕاستەوخۆ و لەلایەکی ترەوە ستایشی پێغەمەرن یان ستایشی ئیسلام و بنەما ئیسلامیەکانن، وەکو ئەوەی پێغەمبەر وتنی (إن شاء الله) ی جارێك بیر چوە یان ڕوی لە نابینایەك گرژ کردوە. . ئەمانە کە شتی تا ڕادەیەك ئاسایین باسکردنیان ستایشکردنی پێغەمبەرە بەو پێیە کە "ئەمانە هەمو هەڵەکانی پێغەمبەرن کە بۆ خەڵکی تر ئاسایین، کەواتە هەڵەی ئەوتۆی نەبوە"، هەروەها ستایشکردنی قورئان و ئیسلامە کە ڕاستەوخۆ ئەو وردە هەڵانەی ڕاست کردوەتەوە.. زۆر جاریش کە باسی هەڵەی کەسێك کراوە مەبەست باسکردنی ئارامی و لەخۆبردویی یان دڵسۆزی و چاکەکاریی کەسێکی تر بوە.. بۆ نمونە: کاتێك باسی ئەوە کراوە کە ژنێك لە شەڕدا کوژراوە یان جەنگاوەرێکی دوژمن دوای شایەتمان کوژراوە، مەبەستەکە ئەوەیە وا پێشان بدرێت کە ئیسلام لە شەڕدا زۆر میانەڕەوە و ڕەچاوی ژن دەکات و کەسێك پەنای بۆ ئیسلام برد ئیتر ئاشتیی لەگەڵ دەکرێت، واتە لێرەدا باسی سەلبیاتی تاکەکەسێکی ئاسایی دەکرێت و دەکرێتە قوربانی بنەمایەك و مەبەستێکی گەورە.. یان ئەو باسی کچ و دایکەی سەردەمی عومەر لەبنەڕەتدا بۆ دو مەبەست وتراوە: یەکەم باسی گەورەیی ئەو کچە، دوەم: باسی شەونخونی و خەمخۆری و هەستی لێپرسراوێتیی عومەر. نەك مەبەستەکە باسی سەلبیاتی کەسێك بێت (واتە دایکەکە). یان باسی ئەو پیاوەی لە ماڵەوە خواردویەتیەوە، ئەوەش هەر باسی شەونخونی و خەمخۆری و دەنگی بەرز کردەوە، عائیشەیش دانیشتبو جوێنیشی بە عائیشە دا!! (حتى تناولت عائشة وهي قاعدة، فسبتها)، ئیتر پێغەمبەر تەماشای عائیشەی کرد و وتی "قسە ناکەیت؟!"، ئیتر عائیشە وەڵامی دایەوە تا بێدەنگی کرد! (فتكلمت عائشة ترد على زينب حتى أسكتتها) ، پێغەمبەر تەماشایەکی عائیشەی کرد و وتی "کچی ئەبو بەکرە"! (بوخاری و موسلیم و تیرمیذی و نەسائی)، ئایا قەت شتی واتان بۆ خەڵك باس کردوە؟!

بەڵکو دەڵێم: چ مەلایەك باسی (عورەینەییەکان) ی بۆ خەڵك کردوە؟ یان باسی هەڵقڵیشاندنی پیرەژنێك بەناوی ئوم قیرفە؟ یان سەربڕینی زیاتر لە (٧٠٠) پیاوی بەنو قوریزە لە یەك جێگەدا و لەنێو زریکەوهۆری ژن‌ومنداڵەکانیاندا و پێغەمبەریش وەکو تەماشاکەرێك ئامادە بوە و دواتر هەمو ژن‌ومنداڵەکانیش کراون بە کۆیلە و فرۆشراون؟ چ مەلایەك باسی غافڵکوژیەکانی پێغەمبەر بۆ خەڵك دەکات؟ چ مەلایەك ئەوە بۆ خەڵك دەگێڕێتەوە کە پێغەمبەر جگە لە پیاو چەند ژنیشی کوشتوە لەسەر ئەوەی بە شیعر هەجوی کردوە؟ یان چ مەلایەك شێوازی مارەکردنی ژنەکانی پێغەمبەر و بەتایەتی زەماوەندی عائیشە وەکو خۆی بۆ خەڵك دەگێڕێتەوە؟ چ مەلایەك باسی کارە نەشیاوەکانی خالیدی کوڕی وەلید و گەندەڵیەکانی عوسمانی کوڕی عەففان دەکات؟ کەی ئێوە مەلاکان باسی ئەوەتان بۆ خەڵك کردوە کە - بەپێی سەرچاوە ئیسلامیەکان، وەکو ئەوەی پێغەمبەر وتنی (إن شاء الله) ی جارێك بیر چوە یان ڕوی لە نابینایەك گرژ کردوە. . ئەمانە کە شتی تا ڕادەیەك ئاسایین باسکردنیان ستایشکردنی پێغەمبەرە بەو پێیە کە "ئەمانە هەمو هەڵەکانی پێغەمبەرن کە بۆ خەڵکی تر ئاسایین، کەواتە هەڵەی ئەوتۆی نەبوە"، هەروەها ستایشکردنی قورئان و ئیسلامە کە ڕاستەوخۆ ئەو وردە هەڵانەی ڕاست کردوەتەوە.. زۆر جاریش کە باسی هەڵەی کەسێك کراوە مەبەست باسکردنی ئارامی و لەخۆبردویی یان دڵسۆزی و چاکەکاریی کەسێکی تر بوە.. بۆ نمونە: کاتێك باسی ئەوە کراوە کە ژنێك لە شەڕدا کوژراوە یان جەنگاوەرێکی دوژمن دوای شایەتمان کوژراوە، مەبەستەکە ئەوەیە وا پێشان بدرێت کە ئیسلام لە شەڕدا زۆر میانەڕەوە و ڕەچاوی ژن دەکات و کەسێك پەنای بۆ ئیسلام برد ئیتر ئاشتیی لەگەڵ دەکرێت، واتە لێرەدا باسی سەلبیاتی تاکەکەسێکی ئاسایی دەکرێت و دەکرێتە قوربانی بنەمایەك و مەبەستێکی گەورە.. یان ئەو باسی کچ و دایکەی سەردەمی عومەر لەبنەڕەتدا بۆ دو مەبەست وتراوە: یەکەم باسی گەورەیی ئەو کچە، دوەم: باسی شەونخونی و خەمخۆری و هەستی لێپرسراوێتیی عومەر. نەك مەبەستەکە باسی سەلبیاتی کەسێك بێت (واتە دایکەکە). یان باسی ئەو پیاوەی لە ماڵەوە خواردویەتیەوە، ئەوەش هەر باسی شەونخونی و خەمخۆری و هەستی لێپرسراوێتیی عومەرە لەگەڵ دەکرێت، واتە لێرەدا باسی سەلبیاتی تاکەکەسێکی ئاسایی دەکرێت و دەکرێتە قوربانی بنەمایەك و مەبەستێکی گەورە.. یان ئەو باسی کچ و دایکەی سەردەمی عومەر لەبنەڕەتدا بۆ دو مەبەست وتراوە: یەکەم باسی گەورەیی ئەو کچە، دوەم: باسی شەونخونی و خەمخۆری و هەستی لێپرسراوێتیی عومەر. نەك مەبەستەکە باسی سەلبیاتی کەسێك بێت (واتە دایکەکە). یان باسی ئەو پیاوەی لە ماڵەوە خواردویەتیەوە، ئەوەش هەر باسی شەونخونی و خەمخۆری و دەنگی بەرز کردەوە، عائیشەیش دانیشتبو جوێنیشی بە عائیشە دا!! (حتى تناولت عائشة وهي قاعدة، فسبتها)، ئیتر پێغەمبەر تەماشای عائیشەی کرد و وتی "قسە ناکەیت؟!"، ئیتر عائیشە وەڵامی دایەوە تا بێدەنگی کرد! (فتكلمت عائشة ترد على زينب حتى أسكتتها) ، پێغەمبەر تەماشایەکی عائیشەی کرد و وتی "کچی ئەبو بەکرە"! (بوخاری و موسلیم و تیرمیذی و نەسائی)، ئایا قەت شتی واتان بۆ خەڵك باس کردوە؟!

بەڵکو دەڵێم: چ مەلایەك باسی (عورەینەییەکان) ی بۆ خەڵك کردوە؟ یان باسی هەڵقڵیشاندنی پیرەژنێك بەناوی ئوم قیرفە؟ یان سەربڕینی زیاتر لە (٧٠٠) پیاوی بەنو قوریزە لە یەك جێگەدا و لەنێو زریکەوهۆری ژن‌ومنداڵەکانیاندا و پێغەمبەریش وەکو تەماشاکەرێك ئامادە بوە و دواتر هەمو ژن‌ومنداڵەکانیش کراون بە کۆیلە و فرۆشراون؟ چ مەلایەك باسی غافڵکوژیەکانی پێغەمبەر بۆ خەڵك دەکات؟ چ مەلایەك ئەوە بۆ خەڵك دەگێڕێتەوە کە پێغەمبەر جگە لە پیاو چەند ژنیشی کوشتوە لەسەر ئەوەی بە شیعر هەجوی کردوە؟ یان چ مەلایەك شێوازی مارەکردنی ژنەکانی پێغەمبەر و بەتایەتی زەماوەندی عائیشە وەکو خۆی بۆ خەڵك دەگێڕێتەوە؟ چ مەلایەك باسی کارە نەشیاوەکانی خالیدی کوڕی وەلید و گەندەڵیەکانی عوسمانی کوڕی عەففان دەکات؟ کەی ئێوە مەلاکان باسی ئەوەتان بۆ خەڵك کردوە کە - بەپێی سەرچاوە ئیسلامیەکان، وەکو ئەوەی پێغەمبەر وتنی (إن شاء الله) ی جارێك بیر چوە یان ڕوی لە نابینایەك گرژ کردوە. . ئەمانە کە شتی تا ڕادەیەك ئاسایین باسکردنیان ستایشکردنی پێغەمبەرە بەو پێیە کە "ئەمانە هەمو هەڵەکانی پێغەمبەرن کە بۆ خەڵکی تر ئاسایین، کەواتە هەڵەی ئەوتۆی نەبوە"، هەروەها ستایشکردنی قورئان و ئیسلامە کە ڕاستەوخۆ ئەو وردە هەڵانەی ڕاست کردوەتەوە.. زۆر جاریش کە باسی هەڵەی کەسێك کراوە مەبەست باسکردنی ئارامی و لەخۆبردویی یان دڵسۆزی و چاکەکاریی کەسێکی تر بوە.. بۆ نمونە: کاتێك باسی ئەوە کراوە کە ژنێك لە شەڕدا کوژراوە یان جەنگاوەرێکی دوژمن دوای شایەتمان کوژراوە، مەبەستەکە ئەوەیە وا پێشان بدرێت کە ئیسلام لە شەڕدا زۆر میانەڕەوە و ڕەچاوی ژن دەکات و کەسێك پەنای بۆ ئیسلام برد ئیتر ئاشتیی لەگەڵ دەکرێت، واتە لێرەدا باسی سەلبیاتی تاکەکەسێکی ئاسایی دەکرێت و دەکرێتە قوربانی بنەمایەك و مەبەستێکی گەورە.. یان ئەو باسی کچ و دایکەی سەردەمی عومەر لەبنەڕەتدا بۆ دو مەبەست وتراوە: یەکەم باسی گەورەیی ئەو کچە، دوەم: باسی شەونخونی و خەمخۆری و هەستی لێپرسراوێتیی عومەر. نەك مەبەستەکە باسی سەلبیاتی کەسێك بێت (واتە دایکەکە). یان باسی ئەو پیاوەی لە ماڵەوە خواردویەتیەوە، ئەوەش هەر باسی شەونخونی و خەمخۆری و هەستی لێپرسراوێتیی عومەرە